

6. Участь молоді в процесах реформування держави. Щорічна доповідь Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2017 року) / Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики; редкол.: Жданов І. О., гол. ред. коллег., Ярема О. Й. та ін. Київ : ДП «Редакція інформаційного бюлетеня «Офіційний вісник Президента України», 2018. 100 с.

Олена Стопкевич,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія» ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава)

Науковий керівник: **Катерина Ігнатенко,**
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава)

ДІЯЛЬНІСТЬ БО «НАДІЯ І ЖИТЛО ДЛЯ ДІТЕЙ» В КОНТЕКСТІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ДІТЯМ СИРОТАМ ТА ДІТЯМ ПОЗБАВЛЕНИМ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

Постановка проблеми. Актуальність дослідження діяльності благодійної організації «Надія і житло для дітей» у контексті надання соціальних послуг дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, зумовлена зростаючою кількістю дітей, які потребують допомоги через соціально-економічні виклики, збройний конфлікт та інші кризові ситуації в Україні.

Виклад основного матеріалу. Дослідження цієї теми дозволяє оцінити ефективність та якість наданих послуг, що є критичним для подальшого вдосконалення системи соціального захисту, а також сприяє формуванню політики, орієнтованої на покращення умов життя таких дітей та їх соціальну інтеграцію.

Серед науковців і дослідників, які вивчали недержавні організації та їх роль у соціальній сфері, можна назвати В. Полтавця, Р. Кравченко, Н. Кабаченко, О. Васильченко, К. Ігнатенко, О. Сидоренко, Т. Семигіна, І. Мигович, П. Жовніренко, А. Сіленко, Г. Тараненко, Л. Сідельнік, В. Коляденко, В. Савка та інші [1; 2].

Розглянемо специфіку надання соціальних послуг дітям сиротам та дітям позбавленим батьківського піклування НДО на прикладі БО «Надія і житло для дітей».

Місія організації – бути каталізатором викорінення інституційного догляду дітей. Ціль організації – суспільство, в якому діти більше не страждають від інституційного догляду.

Напрями діяльності благодійної організації «Надія і житло для дітей» включають:

1. Створення альтернативних форм опіки: організація сприяє розвитку сімейних форм опіки, таких як прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу та патронатні сім'ї, з метою забезпечення дітям умов, максимально наближених до сімейних.

2. Підтримка та реабілітація дітей: реалізація програм соціальної та психологічної підтримки, що допомагають дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, подолати травми, адаптація до нового середовища та розвиток життєвих навичок.

3. Підготовка молоді до самостійного життя: навчальні програми та консультації, спрямовані на розвиток професійних навичок, підвищення рівня освіти та підготовку молоді до самостійного життя після виходу з системи опіки.

4. Адвокація прав дітей: організація займається захистом прав дітей, включаючи роботу з державними установами та впровадження змін у законодавстві, що забезпечує інтереси дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

БО «Надія і житло для дітей» працює в Україні з 1998 року під крилом міжнародної благодійної організації Hope and Homes for Children. Діяльність Благодійної організації в Україні спрямована на створення необхідних передумов для реформування системи дітей та захисту їхніх прав – розробку та впровадження моделей послуг з підтримки сім'ї, попередження відмов батьків від дітей, розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, відпрацювання комплексних підходів до здійснення деінституціалізації.

Організація реалізує свої проекти, у тісній співпраці з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування. За ініціативи і коштом організації створено 65 дитячих будинків сімейного типу в 13 областях, 2 соціальних центри матері дитини. Відкрито 2 перших в Україні Центри соціальної підтримки дітей і сімей, які є комплексами сімейно-орієнтованих послуг на рівні територіальних громад. БО має успішний досвід імплементації напрацьованих практик в національне законодавство.

У найближчих планах БО «Надія і житло для дітей» - підтримка впровадження реформи систему захисту в Україні, попередження інституціалізації дітей раннього віку та розбудова моделей послуг для дітей і сімей на рівні об'єднаних територіальних громад. БО «Надія і житло для дітей» буде працювати на попередження вилучення дітей із сімей, ведення складних випадків, де необхідна тривала комплексна допомога чи втручання з метою захисту і безпеки дитини.

Крайніми проектами БО «Надія і житло для дітей» є:

1. Проект UNICEF «Реагування на надзвичайні ситуації для забезпечення потреб дітей на звільнених територіях, дітей-переселенців та їхніх сімей, які постраждали

внаслідок військових дій, шляхом надання соціально-психологічної та матеріальної допомоги, моніторингу і просування прав дітей» 2022 р. – січень 2023 р.

Завдання проєкту – допомогти громадам та територіям, які постраждали внаслідок військових дій, а також посилити соціальну-психологічну підтримку сімей із дітьми, виявляти ризики та вчасно на них реагувати.

Усі компоненти проєкту спрямовані прямо чи опосередковано на підтримку дітей і сімей, які постраждали від наслідків війни в Києві та Київській області. Надалі проєкт буде реалізовуватись в семи громадах Київської області (Буча, Гостомель, Димер, Іванків, Фастів, Біла Церква, Бородянка) за рахунок фінансових ресурсів, які отримуються від громадян і бізнесу Великобританії.

Роботу продовжать мобільні бригади з надання психологічної і соціальної допомоги, спеціалісти яких вже довели свою ефективність в роботі з дітьми і членами їх родин.

2. Проєкт «Заходи гуманітарної допомоги і підтримки для зміцнення системи захисту та опіки дітей в Україні», що реалізується разом з Save the Children за підтримки Європейського Союзу серпень 2022 р. – січень 2024 р.

Проєкт спрямований на підтримку дітей та сімей, які потребують допомоги в умовах воєнного стану. Серед головних завдань проєкту: стабілізувати ситуацію у сім'ях, попередити вилучення дітей із сімей; навчити кращим практиками і формам підтримки дітей прийомних батьків, опікунів; запровадити послуги в громаді з професійної підтримки дітей і прийомних батьків; вдосконалити програми підготовки батьків до створення СФВ. Географія проєкту охоплює Дніпропетровську і Київську області.

3. Проєкт «Захист дітей у надзвичайних ситуаціях», що реалізується БО «Надія і житло для дітей» за підтримки World Childhood Foundation. Проєкт націлений на допомогу сім'ям з дітьми віком від народження до 6 років задля попередження розлучення дітей з їх сім'ями та забезпечення раннього розвитку дітей та реалізовується у Дніпропетровській області.

Аналіз діяльності БО «Надія і житло для дітей» дозволяє зробити висновок, що неурядові організації є важливою складовою в системі надання соціальних послуг сім'ям, які виховують дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та визначити наступні перспективи розвитку діяльності БО «Надія і житло для дітей»:

1. Розширення мережі сімейних форм опіки: розробка програм для залучення більшої кількості прийомних батьків та створення нових дитячих будинків сімейного типу, що дозволить охопити більшу кількість дітей.

2. Інноваційні методи реабілітації та підтримки: впровадження нових підходів до психологічної та соціальної підтримки дітей з урахуванням сучасних викликів, таких як посттравматичний стрес та адаптація до нових умов.

3. Партнерство з державою та іншими організаціями: посилення співпраці з органами влади та міжнародними організаціями для більш ефективного фінансування та впровадження спільних проєктів, спрямованих на покращення життя дітей.

4. Залучення волонтерів та благодійників: активізація роботи з громадськістю для підвищення обізнаності про проблему та залучення ресурсів на підтримку дітей.

Ці напрями та перспективи сприятимуть вдосконаленню системи підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також підвищенню якості наданих послуг і забезпеченню сталого розвитку організації.

Висновки. Перспективи вивчення діяльності благодійної організації «Надія і житло для дітей» полягають у можливості оцінити ефективність наданих соціальних послуг та визначити кращі практики підтримки дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Це допоможе розробити нові підходи для покращення умов їх проживання та соціальної адаптації, вдосконалити державну політику у сфері захисту дітей, а також забезпечити сталий розвиток організації та розширення її діяльності на національному та міжнародному рівнях.

Список використаних джерел:

1. Албул І. В. Соціальне забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: українські інновації. *Економічні горизонти*. 2019. №2 (9) С.41-48.
2. Кулик І. В. Соціальна робота з різними групами клієнтів: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 236 с.

*Юліана Стельмах,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 231 Соціальна робота,
факультету педагогіки і психології,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

*Науковий керівник: Світлана Калаур,
доктор педагогічних наук, професор
професор кафедри соціальної роботи та
менеджменту соціокультурної діяльності,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ПРЕДСТАВНИКАМИ НЕФОРМАЛЬНИХ МОЛОДІЖНИХ СУБКУЛЬТУР

Постановка проблеми. Молодь ще здавна хотіла виділятися з-поміж інших людей, особливо у наш час. Сьогодні світ стрімко розвивається, починаючи від створення нових технологій, закінчуючи зовсім іншим – сучасним баченням життя.